

14.2.2014

Vero-osasto
Tulliyksikkö
Jere Lumme
Neuvotteleva virkamies
p. 0295530041

EDUSKUNTA
Hallintovaliokunta

E 167/2013 vp

Valtiovarainministeriön lausunto komission ampuma-aseita ja EU:n sisäistä turvallisuutta koskevasta tiedonannosta ja siihen liittyvästä valtioneuvoston E-kirjeestä

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien otsikossa mainittua valtioneuvoston kirjelmää. Lausuntonaan valtiovarainministeriö lausuu seuraavaa.

Komissio on julkaisut tiedonannon lokakuussa 2013. Tiedonannossa komissio esittää yhdennetyn politiikan kehittämistä, jonka avulla EU:ssa voidaan puuttua aseiden väärinkäytön aiheuttamaan uhkaan lainsäädännöllisin, operatiivisin ja koulutuksellisin keinoin ja EU rahoitusta hyödyntämällä. Kehitettävässä politiikassa keskityttäisiin neljään ensisijaiseen tavoitteeseen, eli siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden laillisten markkinoiden turvaamiseen, ampuma-aseiden rikollisten käsiin kulkeutumisen vähentämiseen, poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistyön parantamiseen ja tiedustelutoiminnan sekä tiedonkeruun tehostamiseen.

Valtiovarainministeriö pitää komission tiedonantoa tervetulleena ja tärkeänä ja kannattaa tiedonannossa esitettyjä tulevan politiikan tavoitteita sekä yhtyy E-kirjeessä esitettyyn valtioneuvoston kantaan.

Komission tiedonannossa käy hyvin ilmi tulliviranomaisten merkittävä rooli laillisen ampuma-asekaupan valvonnassa ja laittoman kaupan torjumisessa. Tiedonannossa kuva-

taan muun muassa toimet, joita EU on tulliliiton puitteissa tehnyt viime vuosina ampuma-aseisiin liittyvän riskienhallinnan kehittämisessä ja tämän alan valvomisessa. Tullien asema tavaravirtojen valvontaviranomaisena merkitsee sitä, että tulleilla on olennainen rooli laittoman asekaupan (ml. salakuljetus ja laitton tuonti- ja vientitoiminta) valvonnassa ja estämisessä. Tulliviranomaisten merkittävää roolia korostaa lisäksi se E-kirjeessäkin todettu seikka, että useilla EU:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisilla on tullivalvonnan toimivaltuuksien ohella myös rikostiedusteluun ja esitutkintaan liittyvät toimivaltuudet, kuten esimerkiksi Suomen Tullilla. Suomen Tulli löytää ja takavarikoi tarkastustoiminnassaan vuosittain merkittäviä määriä sekä kaasua että tuliaseita ja tutkii tullirikoksina eriasteisia ampuma-ase rikoksia ja rikkomuksia.

Komission tiedonannossa tuodaan myös esille se seikka, että ampuma-aseita, niiden osia ja komponentteja kaupataan myös yhä suuremmassa määrin verkossa ja toimitetaan postimyynnissä sekä posti- ja pikalähetyspalvelujen kautta ja, että tämän takia on laittoman toiminnan estämiseksi tärkeää, mainittujen tiedustelu- ja esitutkintatoimien lisäksi, karottaa myös erilaisia hallinnollisia toimia, joita viranomaiset voisivat toteuttaa laittoman toiminnan vaikeuttamiseksi. Tämä on tärkeä havainto, sillä Tullin kokemusten mukaan laitonta maahantuontia tapahtuu perinteisen salakuljetuksen lisäksi myös yhä enenevässä määrin siten, että aseiden osia kuljetetaan erillisinä lähetyksinä postiliikenteessä.

Valtiovarainministeriö pitää komission tiedonannossa esitettyjen hallinnollisten toimien (ns. hallinnollisen haittaamisen mahdollisuudet) selvittämistä tärkeänä. Aseiden myynti- ja kuljetustoiminta on voimakkaasti säänneltyä sektoria ja näin ollen erilaisten lupa yms. prosessien avulla voitaisiin mahdollisesti vaikuttaa laittomaan ase-kauppaan liittyvien epätoivottujen ilmiöiden torjumiseen.

Komission tiedonannon poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistyön parantamista koskeva kohta jää hieman epäselväksi. Joka tapauksessa Suomessa PTR-viranomaisten välinen asiantuntija-, tiedustelu- ja tutkintayhteistyö on tälläkin alalla erittäin tiivistä ja myös EU tasolla tulliviranomaiset tekevät vuosittain merkittävää tullirikosyhteistyötä myös laittoman asekaupan torjumisen ja valvomisen saralla mm. erilaisilla yhteisillä tullioperaatioilla (JCO).

Komissio on tiedonannossa esittänyt tämän kehitettävän politiikan yleisellä tasolla, eikä tässä vaiheessa esitä konkreettisia lainsäädäntöhankkeita. Valtiovarainministeriö tulee lausumaan asiasta tarkemmin siinä vaiheessa kun komissio tekee tähän tiedonantoon ja sen kuvaamaan politiikkaan liittyviä uusia konkreettisia aloitteita.